

Se de două ori in septimana: Jol-a si Domineo'a; éra candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei séu de patru ori in septimana.

Pretulu de prenumeratiune.

pentru Austria:

pe anu intregu 8 fl. v. a.
diometate de anu 4 fl. v. a.
patraru 2 fl. v. a.

pentru Romania si strainetate:

anu intregu 12 fl. v. a.
diometate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresá si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea séu speditur'a; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7 cr. de linia; repetirile se facu cu pretiu scazut. Pretiulu timbrului câte 50 cr. pentru una data se antecipa.

Imbraca-te in doiu, Natiune romana — de la Tisa si pan' la Atina!

Fii ai Romei antice — ori pre unde ve aflati respiti in Oriinte, séu ori unde in lume, — gemendu si suspinandu de secle sub piciorulu varvaru alu strainului, —

Traianidi si Aureliani de o potriua, dati resuflare dorerei Vóstre, dati cursu liberu lacrimeloru vóstre ferbinti si amare! —

Biserica crestina orientale intréga, dieci de milliône de fii ai ei din tóte némurile, — audi, — auditi — sunetulu sfasiatoriu de inima alu campaneloru — din una míia de turnuri! elu anuncia o perdere mare pentru toti, o lovitura grea a sortii; anuncia ca — unulu dintre cei mai buni si mai demni fii si aperiatori ai natiunei romane si a bisericei crestine orientale, — unu mare geniu, unu adevratu atletu alu generatiunei sale,

NU MAI E - INTRE CEI VII!

A N D R E I U S I A G U N A ,

Archi-episcopulu si Metropolitulu si revindicatoriulu autonomiei bisericei romane ortodosse din Transilvania, Banatu si Ungaria,

Barbatulu, pre care Ddieu l'a distinsu cu însusiri inalte, pentru ca sè-lu faca sie-si vasu bunu spre scopurile sale providentiali subline si sacre;

Monarchulu l'a decoratu cu demnitati si titele, cu cruci si onoruri, pentru ca sè-i recunósca valórea si sè si-lu deoblege prin recunoscintia,

Natiunea si biserica l'a amatu si urmatu — ca pre o stéua conducetória, pre unu degetu alu Provedintiei, pre unu Moise alu presintelui, de — carele d'alta parte contrarii bisericei si ai natiunei romane — avean mare respectu,

Escelintia Sa, pré santitulu si pré veneratulu nostru

Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu baronu de Siaguna,

dupa lungi si grele suferintie de diece luni aprópe, sub decursulu carora fiiit cei buni ai bisericei si ai natiunei, cati audiau de ele, suferiau si ei tormente sufletesi si plangeau din inima, precum ni adusa o telegrama din Sibiu, sambata in 16/28 iuniu, la or'a 6 dupa médiadi, a reposatu in Domnulu, — a reposatu in cea mai de plina linisce si resignatiune, chiar si in momentulu mortii modelu de crestinu bunu si de barbatu in consciintia implinirii sale mistuni!

Marimea a cestei perderi pentru biserica si pentru natiune, — viétia si activitatea publica a acestui barbatu, — virtutile si meritele sale, cu unu cuventu: **valórea morale si natiunale a Reposatulu,** nime nu este, nu póte fi mai bine indreptatitu si chiamatu — a le apretiu, **de oatu noi,** cari in viétia-i, n'am numeratu intre partesanii si satelittii sei, nu l'am lingusitu nici o data, nu ne-am bucuratu de gratiele si favorurile ce impartia; — cari mai multu i-am statu in facia ca opositiune, — dar opositiune leiale si liberale, pré raru pentru de a-lu impedeá intru ceva, ci — mai vertosu pentru de a-i inaintá si accelera lupt'a, pasii spre desvoltare si organizare bisericesca-natiunale.

Noi cari de la 1840 incependu, in cursu de 33 de ani, intre cele mai grele si variatíe imprejurári, unu momentu nu l'am perdatu din vedere, ci l'am petrecutu cu cea mai seriosa luare a minte, — noi cari 25 de ani am luptatu — candu alaturea cu elu, candu nainte-i, candu in deretrulu seu, fórte desu si in contra-i, — dupa cum adeca ni comandá — intru interesulu causei, priceperea si convictiunea nóstra si a celoru de unu spiritu cu noi, — noi, dupa cea mai buna consciintia si esperiintia — recunóscemu si anunciám, cá am perdatu **unu barbatu mare, unu luptaciu dintre cei mai demni si ilustru ai secolulu,** alu càrui merite sunt multe si mari si de efeltu pentru generatiuni in nainte, merite cari nu vor fi uitate si contestate nici o data, pe temeulu càror'a memori'a nu-i va perá, ci va fi binecuventata din secle in secle, pre câtu timp se va mai aflá inima romana si o biserica crestina orientale pre pamentu; — **am perdatu unu barbatu mare si necompensabilu!** — am per datu, in óra luptei si periculu, pre conducetoriulu celu probatu si sicuru!! —

Provedintia ne-a pusu prin acésta mórte, si prin lungulu morbu ce a preces'o — la o nóa, grea proba, la unu essamenu pré riguros; interesele cele mai mari si vitali — ni sunt puse la intrebare! Si este absolutu de lipsa sè fimu barbati, sè nu decademu cu spiritulu; memori'a, umbr'a, esemplulu marelui Reposatu sè ni inspire incredere in noi, pre cum sè in scopurile si cáile Provedintiei!

Sè ne imbracámu in doiu cu totii, sè versám lacrimelacri la sicriulu si mormentulu marelui archiepiscopu si metropolitu **Andreiu,** sè-i dicemu acum si pururiá:

Eterna memori'a lui! Fie-i tierin'a usióra, ér sufletulu cu dreptii!!

Astfelu dandu sublinei umbre tributulu recunoscintiei nóstre, sè ni continuám lupt'a, sè urmám calea, directiunea, pre care ni-av deschis'o si inaugurat'o — marele antiste bisericescu si natiunale **Andreiu Siaguna!** Asia si numai asiá ne vom afirmá demni de elu, demni de scopurile cele mari, de virtutile si meritele lui. —

ANDREIU SIAGUNA,

Dupa biografiile câte s'au publicat pana acuma si ni sunt cunoscute, a fost nascutu la 1. ianuaru 1809 in Miscoltiu, Ungaria de susu, din parinti macedon-romani, de conditiune comercianti, dintre acei bravi macedoneni, cari tocmai pentru valorea lor morala si materiala, persecutati cu deosebita ura de catre turci, in seclii 17 si 18 erau constrinsi cu familiile lor a-si parasí patria din Turcia, si a trece din cóci, pentru de a-si salvá viétia, averea si onórea — de furi'a varvariloru, ce atunci pangariau umaintatea, — din acei préalesi romani macedoneni, din cari se redicara apoi atáti'a illustri barbati pentru biseric'a si natiunea nóstra, a Romaniloru din partile Austro-Ungariei. Numele de botesu alu Reposatului érá *Anastasiu*; érá *Andreiu* a fost numitu candu a intratu in statulu monachalu.

Anastasiu Andreiu Siaguna deci abia ajunsé la alu 65-lea anu alu etatei; luptele si lucrarea ne'ncetata si morbiu ce-lu coplesira, lu inbetranisera in cátu dejá nainte cu 2-3 ani se asemená unui mosnégu de 100 de ani. Vigórea spiritului in sa nu l'a parasitu pana'n dilele din urma.

Studiale si le-a facutu — parte la locul nascerei in Miscoltiu si la Tirnavia, dar mai vertosu in Pesta, absolvendu cursulu de drepturi la Universitate; si fiindu cá — dupa-ce in urm'a unei catastrofe familiare, ca teneru ne-adultu — devenindu in ghiarele bisericeii catolice si a parintiloru iesuti, a sustienutu prob'a credintiei sale strabune cu rara firmitate de caracteru, a indemnulu episcopului, odéniora alu Versietului, *Manoilovicu*, romanu de natiunalitate, pre cum si a unchiului seu *A. Grabovschi*, celebrulu odéniora natiunalistu macedonénu si comerciantu fórté avutu din Pesta, se destinase vietii bisericescii monachale, — a ascultatu sciintiele teologice in Versietiu, apoi s'a calugaritu in monastirea *Hopova* din Sirmiu, a functiunatu dupa aceea ca profesore de teologia mai antaiu in Versietiu, apoi in Carlovétiu, unde treptatu, dar destulu de rapede s'a naltiatu pana la gradulu de archimandritu alu *Monastirei Covilu* in Baciu.

Trei precelintie avea acestu barbatu mai vertosu, intr'unu gradu ca pucini alti moritori; acelea acum, la culmea etatei sale de 35 de ani, ajunsé s'a ele la culme si cuceriau tóte inimeló si tóte spiritele juru imprejuró: *o frumsetia si statura corporale chiar inosante, o crescere si portare — fina si alésa, o diligéntia neobosita*. Directorele de atunci alu Gimnasiulu de Carlovétiu, (pre acelu timpu celu mai renumitu in tíera,) cu numele *Iacobu Gersiciu*, carele avea si profesur'a de etica, de poesia si de stilulu latinu, candu splicá scolariloru insemnetatea proverbiulu lui *Socrate* despre *Platone*: „*Anima pulchra in corpore pulchro*,” citá de esemplu pre protosincelulu si apoi archimandritulu *Siaguna*!

Ca secretariu archiepiscopalu, dar si ca profesore in Carlovétiu, densulu multu a scrutatu archiva si a splotatu biblioteca metropolitana, diu'a nóptea pregatindu-se pentru viitoru. De atunci, ba mai de teneru, man'a providintiei par' cá-lu conducea, i creia calea si viitorulu. Ca studinte in Pesta, desi nu scia de cátu pré pucinu romanescé, i placea a se insoci mai vertosu cu studintii romani, cu *Gozdu*, *Vasicu* si alii; apoi ca clericu si profesore de teologia, invetiase perfectu limb'a serba si slava, multu mai bine de cátu pre cea romana, — cu tóte in sa nu se trudiá a se alipi — ca multi alii pre atunci — de natiunea serba, pentru de a-si face o cariera mai segura si mai splendida! Elu la serbi mai curendu devenia episcopu si — de securu — dupa *Raiacici*, elu érá patriarculu serbiloru, déca aretá plecare d'a se amalgamá; — dar cine óre atunci remanea sé desrobéscá si restaure biserica si ierarchia romana natiunale?! Pe cine Ceriulu pentru acestu sublimu si greu opu — poté sé aléga atátu de bunu si securu!?

Dupa mórtea eppului *Moga* la anulu 1846, archimandritulu *Siaguna* fu numitu Vicariu generalu si in 2. sept. 1846 ocupá acestu postu, érá la alegerea sinodulu protopopiloru ce se fece in 2. decembre 1847, elu cam pré a nevoia obtienú atátea voturi, incátu sé intre in candidatiune; dar intratu, anulu 1848 'lu-aflá episcopu romanu ortodosu alu *Ardélulu*.

Celu-ce ar vré sé cúnosca puntele de vedere, cari au condusu pre cele mai nalte cercuri la denumirea acést'a, ar trebui sé cetésca — *anafór'a* cancelariulu b. *Josika*, prin carea 'lu recomandá Domnitoriulu; fora acéstá cunosciintia — nime nu póte fi in stare d'a apretiu cum se cade nici persón'a, nici imprejurárele. Noi — am petrunsu acelu actu si — portarea nóstra mereu ne-am trudit a o conformá celoru invetiate din elu si — de aceea noi am disu si dicemu cá, nu pigmeii potú sé fie chiamati d'a judecá asupra referintiei nóstre catra marele barbatu! Destulu cá, denumirea lui **Andreiu Siaguna** de eppu alu *Ardélulu* érá par' cá totu de o data si *paról'a* pentru deschiderea unei ere séu epoche nóue!

In februaru, martiu si aprile 1848 prorupsera revolutiunile; in 3/15 maiu 'lu-vedemu pe eppulu *Siaguna* la *Blasiu*, in campulu libertatii, imbra-

cisindu-se cu episcopulu romanu gr. catolicu *Lemeny*, si binecuventandu si conducendu miscarea romana natiunale; de aci in colia lu aflámu — la Pesta, la Insbruck, apoi érá la Sibiu; apoi prin Romania — trecendu 1849 la *Viena*, *Praga*, *Olmütiu*, totu in fruntea deputatiuniloru romane, stáruitórie pentru recuuóscerea de drepturi natiunali pe sém'a Romaniloru. Intr'acestu timpu vedemu pre conducetórie revolutiunei magiare acusi redicandu-lu si glorificandu-lu, acusi condamnandu-lu si dechiarandu-lu afora de lege. —

De atunci si — pona la ór'a mortii, — cátea facutu — pe terenulu politicu, bisericescu, literariu si fundatiunalu, — prin cáte si bune si rele a trecut, — cine óre nu scia?! si — cine ar avé cutesanti'a d'a încercá sé le insire mácar cu de amenuntulu pre tóte, cu atátu mai pucinu sé le apretiuésca — intr'o biografia ocazionali, pentru o foia politica?! Ajunge a spune cá, candu omulu le recugeta, par' cá nu-i vine a le crede, atátu ele sunt de *multe si minunate*! Ajunge a spune cá, *ori-ce intreprindere seriósa s'a facutu — unde-va, din care-va parte, intru interesulu natiunei romane si alu bisericeii romane ortodosse, s'a facutu — séu prin elu, séu cu densulu in frunte, séu celu pucinu cu binecuventarea lui pre-alabile; — érá fora densulu ori-ce s'ar fi intreprinsu, n'a reesitu, par' cá n'ar fi fostu cu destula seriozitate, i-ar fi lipsitu binecuventarea ceriulu!*

Noi am sciutu acést'a, pentru cá am vediu'to afirmandu-se faptualminte, si de aci a fostu cá — pururia ne-am trudit — cu ori ce pretiu, cu concessiuni in forma si fondu, a-lu cascigá pentru intreprinderile cele mari, si — de unde nu ni-a succésu a-lu cascigá, — nici n'am inceputu! — Pentru trei cause mari, pentru cari pan' la mórte ne va doré, — n'am fostu in stare a-i cascigá conclucraea — cu nici unu pretiu, mácar cá li-a recunoscutu *importantia* si chiar *necesitatea*; dar relatiuni alc persónei si pusetiunei sale sociale — dicea cá-lu impedece absolutu. Un'a a fostu — *causa episcopiei romane din Temisóra*; alt'a — *incercarea de paralisare a pactulu dualisticu nainte de incoronare*; a treia — *o aliantia séu apropiare óresi-care*. Despre acestea ocazionali vom publicá datele si marturiile ce avemu; — si publiculu celu mare, natiunea, va avé a apretiu *staruintiele nóstre si renitentia* ce ni s'a opusu.

De o data cu restaurarea Metropolei in decembre 1864, dieces'a ardéléna fiindu redicata la rangulu de archidieceza, **Andreiu Siaguna** a fost numitu Archiepiscopu si Metropolitu, — nu in sa fora votulu bisericeii, cáci — celu pucinu intr'atát'a s'a satisfacutu recerintiloru canonice, cá s'a ascultatu sinodulu episcopescu si opiniunea barbatiloru romani de incredere de langa acelu sinodu.

Ca metropolitu a ajunsu a tiené dóue congrese natiunali bisericescii si cu acestea impreuna a pune temeiu unei organizatiuni canonice constitutiunali si liberali a ierarchiei bisericeii romane ortodosse, pre cum nu se mai afla — unde-va in lume o biserica mai bine provieduta.

Cá n'a fostu inca in stare a si essecutá si realisá tóte — deplinu, dupa lege, *causa* a fostu — nu densulu, ci — pre de o parte morbulu ce — aprópe de duoi ani l'a incalecatu, pre cum si *masterile imprejurári politice*, cari i-au ingreunatu morbulu si — acceleratu mórtea! —

Din punctu de vedere alu politiceii — nu ne indoimu cá — *pre cum* in viétia adesea a fost atacatu si condamnatu, va mai fi, si póte sé fie atacatu si dupa mórte; cáci ómenii judeca mai vertosu *dupa succésu*, érá succésulu este unu lucru de comunu fórté problematecu. Noi insine — nu o data l'am atacatu, mácar cá, séu — tocmai cáci am sciutu, cumca politic'a *nu érá chiamarea sa directa*; dar fiindu cá o pricepa bine, ca pucini alii, si — fiindu cá necesitatea ne stringea a-lu atrage, a-lu ingagiá si a-lu avé in partea nóstra, — firesce cá ne necagiámu candu lu-credeamu contrariu séu alu contrariiloru! Ajunge atáta, spre a-lu justitica — nu numai, ci chiar spre alu aretá si in acestu punctu de omu raru! ceea-ce nu va sé dica nici de cátu, cá elu dóra a fost — *fóra de slabitiuni* si *fóra de pecate*; nici de cátu; cáci este regula generale cá — ómenii publici cei mari, au si sminte mari, in tocmai precum cerpurile fisice cele mari, in lumina au — umbre mari!

Acést'a si astfelu a fost — in pucine trasure principali descriu — fie-iertatulu nostru metropolitu Andreiu Siaguna! Acum odichnésca cu santii in pace, cáci — elu si-a meritatu odichn'a! —

Dupa o depesia telografica; sosita ieri din Sibiu, la reportulu despre marea perdere a bisericeii si natiunei romane, Msa Imperatulu si Regele nostru, dupa aceea si Ministrulu presiedinte *Szlavy* totu pre cale telografica catra Vicariulu archiepiscopalu au grabitu a-si manifestá *condolint'a* pentru acéstá *perdere!* — O onóre rara acést'a din partea Msa! —

Pesta, in 30 iuniu n.

Si-acuma ce s'au facutu?

Mai antaiu de tóte este a se ingrigi de o inmormentare — asiá cum o merita maréle defunctu.

Vicariulu si consistoriulu archidiecesei — mai de aprópe, dupa noi in sa, in co'ntie legere si conclucrare cu consistoriulu metropolitánu — ar fi avutu a se'ingrigi, si erau respun-diabilí pentru acést'a naintea congresulu si natiunei.

Intr'acéa — pre cum ni se insciintiadia, inmormentarea — de buna séma nu fóra destula causa, va avé locu mane, mercuri, la *Reinari* dupa dorintia reposatulu.

Implinindu-ni astfelu sacrele detorintie catra umbr'a fericitulu, avemu in data, séu si totu de o data, sé ne ingrigimu — de cei vii, de biserica si natiune.

Prin cine si in ce modu? — Cáci este primulú casu, dupa restaurarea ierarchiei; pentru noi toti — lucru nou!

Tocmai din acéstá consideratiune, toti cáti si-au luatú ustenu'la d'a studiá si cum-peni bine cestiunea si imprejurárele, in unanimitate au constatatú absolut'a necesitate, de a se urmá strinsu dupa lege, si a nume in puntele, unde legea e chiara, chiar dupa liter'a ei, érá unde ar incapé vr'o dubietate, dupa cea mai leiale si logica interpretare a ei.

Éca cum suna concernintile dispusetiuni a le legii, adeca a le Statutulu organicu bisericescu.

„*Congresulu pentru alegerea de metropolitu se convocá — — — prin consistoriulu metropolitánu, in terminu celu multu de trei luni dupa reposarea metropolitulu.*“ (§. 156.)

Va sé dica, reposandu metropolitulu in diu'a de 16/28 iuniu, dupa liter'a legii, congresulu trebuie sé se adune pan' la 16/28 septemvre a. c.; cu cátu in sa mai nainte, cu atát'a mai bine, pentru cá — cu atátu bise-

rie'a romana nationale mai scurtu timpu va fi fora supremu pastoriu si espusa tuturoru posibililoru eventualitati, respective periele.

„*Convocarea congresulu se face in intielulu articulu IX. de lege din an. 1868, pre langa insciintiare catra Maiestatea Sa, prin Metropolitulu, érá in timpulu vedutei prin Consistoriulu metropolitánu.*“ (§. 151.)

„*Consistoriulu plenariu — — — dispune cele de lipsa in privinti'a convocári congresulu — — — si a alegerei de deputati.*“ (§. 170, alineatulu II.)

In consistoriulu metropolitánu — „*duce metropolitulu presidiulu, érá in casu de impedecare, celu mai batranu episcopu.*“ (§. 161. alin. II.)

„*Pentru alegerea de metropolitu si archiepiscopu, congresulu se compune din 120 de deputati, la cari archidieceza concure cu 60, érá eparchia Aradulu si Caransebesiulu cu câte 30, alesi dupa modalitatea prescriasa in §. 148, de sine intielegendu se, cá archidiecezania la acestu casu*

infie-care sercu alegu câte duoi deputati si déca mandatulu deputatiloru pentru congresulu mai de nainte alesi — inca n'a espiratu, numá pentru numerulu ce mai lipesece se facu alegri nóue.“ (§. 155.)

Aci avemu deci normata si in degetata calea si pasirea intréga.

Consistoriulu metropolitánu plenariu *nu a fi adunatu numai de cátu, cáci aeel'a, lindu si dupa definitiunea §-lui 158, — „organulu supremu, administrativu si judecatorescu pentru intréga provinci'a metropolitána“*, in casu de vacantia a scaunulu metropolitánu, devine proprie uniculu conducetórie si representanti alu ierarchiei, lipsindu la noi cu totulú institutiunea de administratura.

Consistoriulu plenariu consta — dupa §. 170, „*din toti membrii deosebitiloru senatu, pre cátu acestia — — — nu ar fi impedecati a partecipa.*“

Consistoriulu metropolitánu deei, carele de comunu este numai periodicu, pentru

